ગીરમાં પાનખર

સૂકું સાગનું પાન ખર્યાનો રવ પ્રસર્યો છે ગીરમાં
જંગલ ધીમું ઝરી રહ્યું છે મૂંગાં કાબર કીરમાં

દૂર દિશામાં ભૂખરો ગાયક અટક્યો એક જ સૂરે
ક્વચિત્ ખાખરો ધૂણી, હવાની બરછટ પીઠ વલૂરે
ખરે મંજરી ફાટી ભોં પર, કણ કીડિયારાં પૂરે
વીખે, બનાવે ધૂળની ઢગલી, એકલ કેડો ઝૂરે

ઉતાવળાં કેસૂડાંની પો ફાટી પડે રુધિરમાં
જંગલ ધીમું ઝરી રહ્યું છે મૂંગાં કાબર કીરમાં.

માથાં કાઢે મૂઢ કરમદો, ખેર ખીજડે કાંટા
ચણોઠડીના ગળતા વેલે ઊઘડ્યા રક્તિમ છાંટા
પાન ખખડતાં છળે મરઘલાં, વાનર થાય ભુરાટાં
કરે લલેડાં રૂખડા રંગો ઘૂંટીઘૂંટીને ઘાટા

છીપર નીચે ભટકે ઝરણાં, વહેવું શોધે નીરમાં
જંગલ ધીમું ઝરી રહ્યું છે મૂંગાં કાબર કીરમાં

૩-૪-૫/૨/૨૦૨૧

ગીરમાં વરસાદ

વરસે આખી પ્રથમી પર, પણ ગીરમાં મોટાં ફોરાં
બજ્યાં પખાવજ સાગપાનનાં, વનને છૂટ્યા તોરા

એકસામટી ગીરની ગાયે પૂરો પારહો મૂક્યો
પડ્યા દદૂડા પાનપાનથી, ભોંનો રંગ ભભૂક્યો

છૂટી ગયો ઝરણાંનો ભારો, વહેવા લાગ્યા વ્હોળા
હવા વૃક્ષને તેડી લઈને નાંખે ધીમા હીંચોળા

લિસ્સા ને કમનીય વળાંકો, નરી રૂપાની કાયા
ઊભા અડાબીડ જંગલ વચ્ચે નમણું ન્હાય કડાયા

પૂછડું ઝંડો કરી ઘસાતો ફરતો નર મદમાતો
સિંહ, સિંહણની રતિગંધથી ધગી જઈને રાતો

ગગન ભેદતો ગરજે એવો તૃણભક્ષીનો રિપુ
ખર્યું કેશવાળીમાં નભથી, થરથર કાંપે ટીપું

કશે ઉડાડી લઈ જાશે આ ફૂદાં ઓઢણી લીલી
કીડી-મકોડા ઊભર્યાં, જાણે ધરા ગોળની ભીલી

શિંગ ભેરવે સાબર, બીડમાં ચરે રોઝડાં રીંગાં
ચિત્તલ પેટે ઊજરે છે તે ચરશે જંગલ ધીંગાં

૭-૧૦/૦૨/૨૦૨૧

ગીરના નેસમાં રાત

એક ચંદ્ર ઝલમલતો ભૂખરાં પર્ણોની જાળીમાં
બીજો ચૂલેથી સીધો ઊતરે પિત્તળની થાળીમાં

શેડકઢાં દૂધની તાંસળીઓ ચડે મુછાળા મોઢે
ગીરની કાળી રાતનું ધીંગું ઢીમ ઢળ્યું છે કોઢે

ફગફગ ઊઠતી ઝાળે જાગે બરછટ બાઘા ચહેરા
વંડા વચ્ચે ધખે તાપણાં ભરે નેસના પહેરા

નજીક હૂકતો સાવજ, કૂંડે રાની જીભ લપકારે
ચીબરી ચીખતી ઊડે, ઝાડવું સ્થિર રહે ધબકારે

જંગલ માથે હાથ ફરે છે અંધકારનો કરડો
મક્કમ મૂંગો વધી રહ્યો જાણે અજગરનો ભરડો

ક્યાંક મરગનું ગળું ટૂંપાયું, ક્યાંક સરપનું સરવું
ઘૂક થઈને પ્રસર્યું મૂંગા પ્રાણોનું પરહરવું

સામે ઢોળે મારણમાં મોં ઘાલી સિંહણ ગાજે
અને બચોળાં વીખે પાસળાં, લિયે બથોડા, બાજે

આંખો મીંચી હવા સૂંઘતું બેઠું સાબરટોળું
સવાર થાતાં ઓછું થાશે આ વાડાનું કોળું

૧૨-૨૩/૭/૨૦૨૧

સગડ

સગડ મળ્યા છે
રૂખડ રુધિરના,
કાચા હીરના, સગડ ગીરના.
છીપર તળેથી નીકળી
ખળખળ હિરણ બની તે ઝર્યાં નીરના
સગડ મળ્યા છે.

ઝાકળભીના કેડે થઈને
આખે પંડે હૂકતો હૂકતો ડાલામથ્થો
ગયો બીડમાં હમણાં.
સિંહના તાજા સગડની માથે
ગીરનો ઊગતો સૂરજ
એનો તાંબાવરણો હાથ ફેરવે.
અને ખેરવે ઝીણી મંજરી
સાગ ઊભેલા.
હો ગોકીરો કરી ઘડીકમાં
મૂંગામંતર થાય પહુડાં.
સીટી વગાડી પતરંગો
જંગલની ખૂલતી આંખોમાં
રણઝણવું આંજે.
ઘુવડ ચીબરી બખોલ સાધે
આઠ પગાળો કરોળિયો
દરમાંથી નીકળી જાળાનો કબજો સંભાળે.

પ્હેલવારકો સા નીકળ્યો હો જાણે
કોઈ દૂર દિશાના જંતરમાંથી
એમ જ દૂધની શેડ ઝીલતાં
પિત્તળનાં બોઘરડાં રણકે.

આળસ મરડી ઊઠ્યા નેસને ઝાંપે ઘમક્યા
ઘમઘમ ઘૂઘરા
ડચકારામાં વહેવા લાગ્યું ધણ ગાયોનું

શિંગડીઓના ઢળ્યા વળાંકે
ઝૂલતા કાને સગડ મળ્યા છે
સગડ નેસના, ભગર ભેંસના
ગીરની સોનલ ધૂળનું ઝીણું ભરત ભરેલી
પછેડીઓને ચડતા વળના
સગડ મળ્યા છે

ક્યાંક દીપડો ઝાડ ઉપર જઈ પંજો ચાટે
શિયાળવાંઓ પૂંછ હલાવી હવા સૂંઘતાં મુડદાલ ગોતે
ક્યાંક શેઢાહી ફરવા નીકળી રૂમઝૂમ રૂમઝૂમ
ક્યાંક સુકાયેલ પાન વચાળે સરકી જઈને સંતાયું કંઈ
ક્યાંક કોઈ એકાદ પહુડું પગને ખોડે
ત્યાં તો આખી ચિત્તલ ટોળી રઘવાઈ થઈ ફાળ ભરે ઓચિંતી.

દૂર કરમદીના ઢૂવામાં સિંહણશાવક બચબચ ધાવે
હજુ ખૂલ્યાં છે માંડ પોપચાં બીડી આંખનાં
ઊગી રહ્યું છે હૂકવું એનું ઋજુ ગળામાં
બરછટ જીભે ચાટે સિંહણ બચોળિયાંને.

જ્યારે ઢૂવા બહાર નીકળશે કેસર-બચ્ચું
ઊભા ઝાડને નખોરિયાં ભેરવશે ઠાલાં

મારણ શીખશે, મોટું થાશે,
બની પાઠડો પૂંછડું ઝંડો કરશે જ્યારે
હાથણ જેવી ભેંસને કરશે ભોં ભેગી બસ એક જ થાપે

ચીરશે એની ત્રાડ ગીરના નિશ્ચલ નભને.
હૂકી હૂકીને ગીર ગજવશે ઊભા બીડમાં એવું
શાણાં સસલાં ઝબકી જઈને લપાઈ જાશે
ઊભાં રોઝડાં કંપી જાશે
સાબરશિંગાં કંપી જાશે
કંપી જાશે નીંભર લય જંગલનો ક્ષણભર
એ કંપનના સગડ મળ્યા છે

સગડ મળ્યા છે
અજગરના મૂંગા ભરડાના
ગૂંગી ચીસના સગડ મળ્યા છે
સગડ રાફડે ઊઘલી ઊઘલી
જંગલને કરકોલ્યા કરતી ક્રોડ ઊધઈના
સમળી થઈ જંગલની માથે ઘૂમતા ભયના
સગડ મળ્યા છે

સગડ હજારો કૂખે ઊજર્યા હરણબાળના
સગડ નીડમાં ઈંડે ફાટ્યા કલબલાટના
ખૂણેખાંચરે અણોસરા થઈ સડતાં રહેતાં હાડચામના
સગડ મળ્યા છે
સગડ ધૂળના, સગડ મૂળના
સગડ કાચબાઢાલે
ભૂખરી તારકભાત થઈ ઊપસેલી ગાંડી ગીરના
સગડ મળ્યા છે
સગડ મળ્યા છે.

૯-૧૧/૧૦/૨૦૨૧